

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHÉ INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	: Waterschap Hunze en Aa's
Activiteit	: Kadeversterking polder Lappenvoort-Oosterland
Locatie	: Ten noorden, westen en zuiden van de Polders Oosterland en Lappenvoort in het benedenloopgebied van de Drentsche Aa.

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 01-09-2024.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben, met schriftelijke instemming van de Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Waterschap Hunze en Aa's voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en 4 en 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming waar het gaat om het opzettelijk verstoren van en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van ruige dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 1 en 2 en 4 en 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming waar het gaat om het opzettelijk doden of vangen en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen van waterspitsmuis, steenmarter, grote bosmuis, grote modderkruiper en poelkikker.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag, het bijbehorende activiteitenplan "Activiteitenplan: Kadeversterking Lappenvoort Oosterland" (Antea Group, 16 december 2022) en "Kadeversterking Lappenvoort Oosterland Ecologisch werkprotocol" (Antea Group, 16 december 2022) worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het Ecologisch werkprotocol" (Antea Group, 16 december 2022) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de Provincie Drenthe en Groningen. Dit kan door een e-mails te sturen naar vth@drenthe.nl en loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van: K48710.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven is in het "Activiteitenplan: Kadeversterking Lappenvoort Oosterland" (Antea Group, 16 december 2022) en "Kadeversterking Lappenvoort Oosterland Ecologisch werkprotocol" (Antea Group, 16 december 2022) zoals bijgevoegd bij de aanvraag en zover in deze ontheffing niet anders is aangegeven.
- 2.2 Aan het Ecologische werkprotocol wordt een paragraaf toegevoegd over de bever en otter en de wijze waarop verstoring van deze soorten voorkomen kan worden. Deze paragraaf wordt minimaal 2 weken voor aanvang van de werkzaamheden per e-mail gestuurd naar vth@drenthe.nl;
- 2.3 Voorafgaand aan het starten van de werkzaamheden organiseert de ontheffinghouder een startoverleg waar het Ecologische werkprotocol besproken wordt met de uitvoerder(s). De provincie ontvangt een uitnodiging om deel te nemen aan het startoverleg. Deze uitnodiging wordt, per e-mail minimaal 2 weken voor het overleg, gestuurd naar vth@drenthe.nl

Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Rosse vleermuis, Gewone grootoorvleermuis

- 2.4 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Rosse vleermuis, Gewone grootoorvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een deskundige op het gebied van vleermuizen.
- 2.5 Voor de start van de werkzaamheden worden 50 vleermuis kasten opgehangen in de nabijheid van de te kappen bomen. Deze alternatieve verblijfplaatsen blijven na de werkzaamheden aanwezig. De locaties van de vleermuis kasten worden doorgegeven aan de lokale IVN voor eventueel noodzakelijk onderhoud. Er geldt geen onderhoudsplicht voor de ontheffinghouder.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten;
- startoverleg;
 - bij onderzoek aanwezige vleermuizen in bomen;
 - bij het aanbrengen van de exclusionflaps;
 - bij het leeghalen en overzetten vissen en amfibieën na droogpompen sloten;
- 3.2 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

J.G. Lüchtenborg,
teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

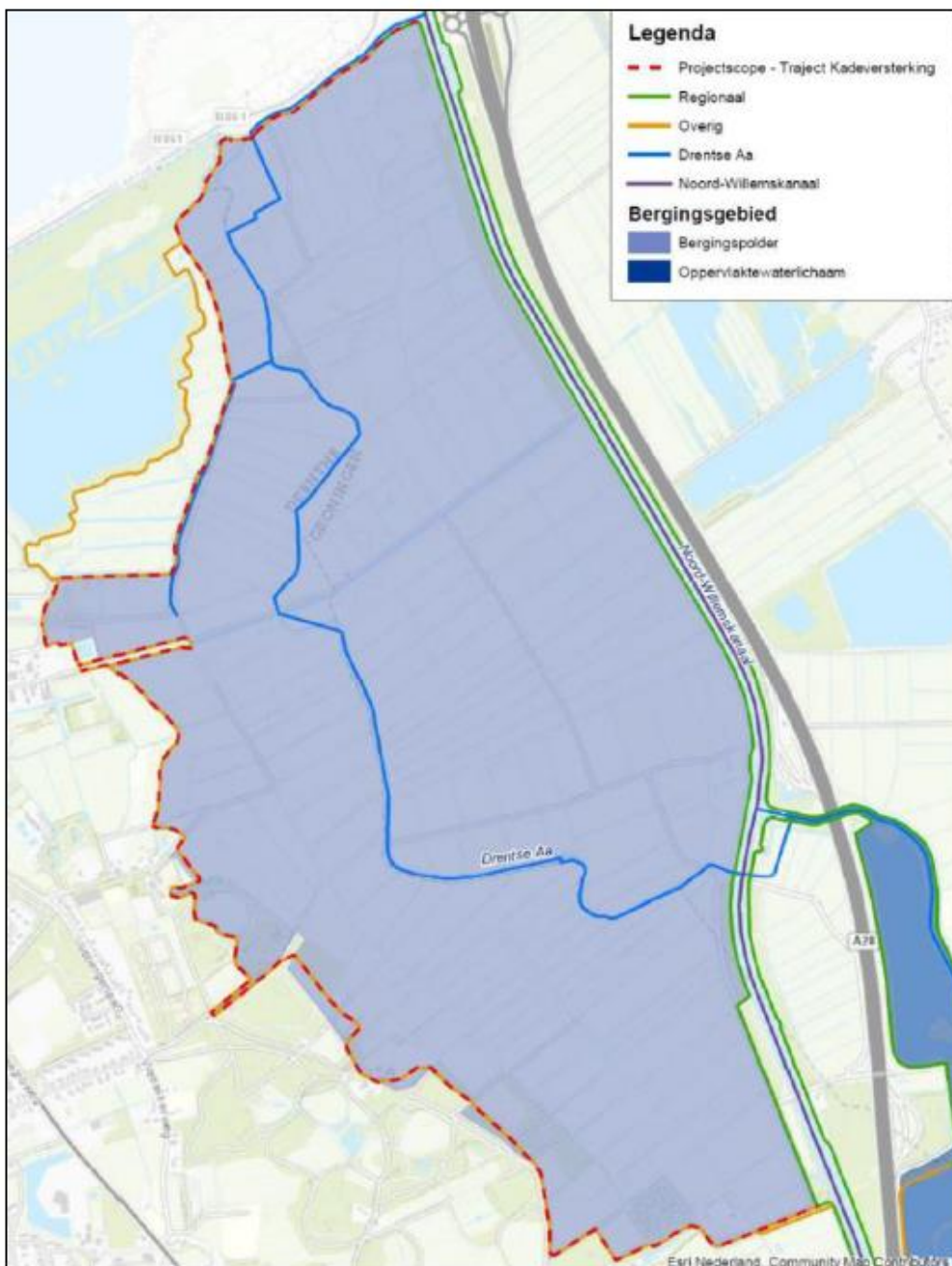
Afschrift aan:

- het College van Burgemeester en Wethouders van Aa en Hunze (digitaal)

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 19 december 2022 heeft Waterschap Hunze en Aa's (hierna: ontheffinghouder) een aanvraag gedaan voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming (verder Wnb). Het project betreft de kadeverhoging van de waterbergingspolder Lappenvoort (zie figuur 1). De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in 3.5, lid 1, lid 2 en lid 4 en 3.10 lid 1 van de Wnb voor de volgende soorten: ruige dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootovleermuis, waterspitsmuis, steenmarter, grote bosmuis, grote modderkruiper en poelkikker

Figuur 1: Globale ligging van het plangebied

2. Wettelijk kader

2.1 *Habitatrichtlijn*

De ruige dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en poelkikker zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. Zodoende zijn de soorten beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 1 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn opzettelijk te vangen of te doden,
- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid te verstoren,
- Op grond van artikel 3.5, lid 4, van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5, lid 4 van de Wnb. Ondanks uiterste zorgvuldigheid zoals vastgelegd in het Ecologische werkprotocol is bij de werkzaamheden t.b.v. ophoging kade het doden van poelkikkers niet volledig uit te sluiten. Ondanks dat dit geen directe opzet betreft wordt wel met het ophogen het risico aanvaard dat er poelkikkers gedood worden waardoor deze handeling onder de definitie “opzettelijk” valt.

2.2 *3.10 Wnb*

Op grond van artikel 3.10 lid 1 aanhef en onder sub a en sub b van de Wnb is het verboden dieren als bedoeld in bijlage A van de Wet natuurbescherming opzettelijk te doden en om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Ondanks uiterste zorgvuldigheid zoals vastgelegd in het Ecologische werkprotocol is bij de werkzaamheden t.b.v. de ophoging van de kade het doden van waterspitsmuis, grote bosmuis, grote modderkruiper niet volledig uit te sluiten. Ondanks dat dit geen directe opzet betreft wordt wel met het ophogen het risico aanvaard dat er waterspitsmuis, grote bosmuis, grote modderkruiper gedood worden waardoor deze handeling onder de definitie “opzettelijk” valt. Tevens worden bij de ophoging van de kade vaste rust- en voortplantingsplaatsen van waterspitsmuis, steenmarter, grote bosmuis, grote modderkruiper vernield.

2.3 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10, lid 3, van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3, lid 4 en artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen

Het project kadeversterking Lappenvoort-Oosterland heeft als hoofddoelstelling om ervoor te zorgen dat het bergingsgebied conform de geldende normen bij een T=100 hoogwatersituatie weer volledig inzetbaar is. Naast de kadeversterking zelf dienen ook een aantal overige knelpunten welke een veilige inzet van dit bergingsgebied belemmert opgelost te worden.

Uitgevoerd onderzoek

Op basis de Natuurtoets Kadeversterking Lappenvoort Oosterland Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN d.d. 10 februari 2022 is er gericht onderzoek gedaan op vleermuizen, zoogdieren en reptielen. De onderzoeken zijn uitgevoerd volgens de richtlijnen gegeven door de kennisdocumenten (BIJ12) en het vleermuisprotocol (NGB, 2017). De uitkomsten zijn vastgelegd in het rapport Kadeversterking Lappenvoort en Oosterland Resultaten nader onderzoek en maatregelen t.b.v. soorten d.d. 6 oktober 2022.

3.1 *Alternatievenafweging*

In het Activiteitenplan wordt ingegaan op de alternatieven met betrekking tot het ophogen van de kade.

Alternatieve locatie

De huidige kade dient versterkt te worden om het bergingsgebied goed te laten functioneren. Deze versterking dient zoveel mogelijk langs de bestaande kade plaats te vinden.

Wanneer de kade niet op dezelfde plek als de huidige kade gerealiseerd wordt zullen de effecten op de omgeving groter zijn. Bij uitbreiding van het bergingsgebied zal de nieuwe kade bovendien in het Friescheveen of landgoederenzone voor meer natuurschade zorgen. Ook kan de nieuwe kade niet in de polder gelegd worden aangezien er dan bergingsverlies optreedt wat een negatief effect op de waterveiligheid kan hebben.

In de ontwerpfase is zeer gedegen grondonderzoek verricht om de ontwerpparameters zo scherp mogelijk te krijgen. Hierdoor hebben de berekeningen ertoe geleid dat de kades met een steiler talud worden gerealiseerd dan eerder voorzien (=minder bomenkop benodigd). Ook hebben bestaande ecologische waarden een belangrijke rol gespeeld in de ontwerpkeuze voor de verbreding. Er is gekozen de verbreding te dijkvak 9b richting de polder te doen in plaats van Polder Camphuis (ecologisch waardevol gebied) en bij dijkvak 1 wordt de kade aan de zuidzijde gerealiseerd in plaats van over het bestaande zandpad. Hierdoor blijven beide bomenrijen gespaard.

Alternatieve werkwijze

Tijdens de werkzaamheden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. De aanrijroutes en depots zijn bijvoorbeeld zoveel mogelijk op bestaande wegen/terreinen gepland.

Er kan niet worden voorkomen dat enkele sloten gedempt moeten worden, bomen moeten worden gekapt en er enige verstoring van de omgeving door bijvoorbeeld geluid en trilling optreedt.

Enkele sloten moeten worden gedempt omdat een alternatief ontwerp (bijvoorbeeld minder ruimtebeslag of andere locatie) van de kade niet mogelijk is. De kade dient te voldoen aan de eisen voor stabiliteit van waterveiligheid.

De bomen moeten worden gekapt omdat deze op of nabij de teen van de kade waar de kadeversterking plaatsvindt, staan. Als de bomen niet gekapt worden kunnen ze onworteld raken door de druk van het grondpakket waardoor ze zullen sterven. Een dode boom kan omvallen (bijvoorbeeld door storm) en daarmee het grondlichaam meetrekken waardoor (een deel van) de kade instort. Vanuit waterveiligheidsoogpunt is dit niet acceptabel.

Tenslotte wordt de werkwijze op een aantal punten aangepast om effecten op soorten zoveel mogelijk te voorkomen. Maatregelen hiervoor worden beschreven in een ecologisch werkprotocol en zijn ook benoemd in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan

Alternatieve planning

Er wordt in de planning zoveel mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare perioden van beschermde soorten. Door het nemen van mitigerende maatregelen (hoofdstuk 5) is gewaarborgd zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden te werken. De bomenkap en het rooien van struweel vindt plaats voorafgaande aan het broedseizoen van vogels, de actieve periode van vleermuizen en de kraamperiode van zoogdieren (van begin februari tot begin maart).

Het is echter niet mogelijk de planning van alle werkzaamheden volledig af te stemmen op de kwetsbare perioden van soorten. Vanwege waterveiligheid is het van belang om de werkzaamheden volgend jaar af te ronden, zodat het bergingsgebied weer inzetbaar is. Hierom is het noodzakelijk om (deels) in de kwetsbare perioden te werken, anders is deze planning niet haalbaar. Daarnaast gaat het om grootschalig grondverzet. De kwetsbare perioden zijn bij uitstek geschikt voor de uitvoering van de werkzaamheden, aangezien dit de droge maanden in het jaar zijn. Indien het grondverzet in nattere periodes wordt uitgevoerd is de kans op schade (insporing, bodemverdichting, structuurbederf) een stuk groter en bijna onvermijdbaar. Dit brengt uiteindelijk meer schade met zich mee dan in de kwetsbare periodes onder de juiste ecologische begeleiding de werkzaamheden uitvoeren.

Ook kunnen er onvoorziene omstandigheden zijn waardoor werkzaamheden moeten worden uitgesteld.

3.2 *Belangenafweging*

De ontheffing wordt aangevraagd op grond van de volgende wettelijke belangen:

- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (artikel 3.8, lid 3);
- Het belang van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer (artikel 3.10, lid 2e).

De huidige kade rondom het bergingsgebied Lappenvoort-Oosterland is tussen 2000 en 2004 gerealiseerd. Bij recente analyse van de kade is gebleken dat de kade niet overal meer aan de benodigde hoogte voldoet. Tevens voldoet de kade deels niet meer aan de stabiliteitseisen van regionale keringen. De oorzaak hiervan is dat sommige delen van de kade op veen ligt. Hierdoor kan het bergingsgebied niet (volledig) ingezet worden voor de situaties waarvoor het bedoeld is. Het niet (volledig) kunnen functioneren van het bergingsgebied dient zo snel mogelijk opgelost te worden om de waterveiligheid in de omgeving te kunnen waarborgen.

3.3 *Staat van instandhouding Habitat soorten*

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt in heel Nederland algemeen voor. Van de ruige dwergvleermuis zijn redelijk veel waarnemingen bekend in de omgeving van het plangebied vanaf 2010 (NDFF, 2010-2022). Deze relatief hoge aantallen zijn conform verwachting gezien de beschikbare hoeveelheid leefgebied met bomen en veel water. Er zijn in (de omgeving van) het plangebied hoofdzakelijk waarnemingen tussen 2010 en 2015 bekend en nauwelijks recentere waarnemingen tussen 2015 en 2022. Mogelijk is dit het gevolg van een lage onderzoeksinspanning en/of -frequentie in de jaren na 2015 aangezien vleermuisonderzoek niet ieder jaar wordt uitgevoerd. Daarom betekent dit gegeven niet per se een afname in aantallen. Er is geen goed beeld van de huidige populatieomvang van de

ruige dwergvleermuis op landelijk niveau. Schattingen liggen op 4.000-400.000 exemplaren in de zomer. Gezien de onvolledigheid en ongelijkmatigheid van de data is een vergelijking tussen meetperioden niet mogelijk. De staat van de populatiegrootte is daarom als onbekend beoordeeld.

Voor de soort zijn geen gegevens uit het NEM beschikbaar over absolute aantallen. Op basis van NEM-VTT (NEM-Vleermuis transect tellingen) zijn sinds 2013 wel trends berekend. Hieruit blijkt dat de trend in aantallen van de ruige dwergvleermuis onbekend is, maar waarschijnlijk stabiel.

Rosse vleermuis

Ook de rosse vleermuis komt in heel Nederland algemeen voor, al komt deze in het noorden en zuidwesten van het land minder voor. Van de rosse vleermuis zijn hoofdzakelijk waarnemingen bekend in de omgeving van het plangebied tussen 2010 en 2015 (NDFF, 2010-2015). Deze relatief hoge aantallen zijn conform verwachting gezien de beschikbare hoeveelheid leefgebied met bomen en veel water. Er zijn in (de omgeving van) het plangebied nauwelijks waarnemingen tussen 2015 en 2022 bekend (NDFF, 2015-2022). Mogelijk is dit het gevolg van een lage onderzoeksinspanning en/of -frequentie in de jaren erna aangezien vleermuisonderzoek niet ieder jaar wordt uitgevoerd. Daarom betekent dit gegeven niet per se een afname in aantallen. Er is geen goed beeld van de huidige populatieomvang van de zowel de rosse vleermuis op landelijk niveau. Schattingen liggen op 4.000-400.000 exemplaren in de zomer. Gezien de onvolledigheid en ongelijkmatigheid van de data is een vergelijking tussen meetperioden niet mogelijk. De staat van de populatiegrootte is daarom als onbekend beoordeeld.

Voor de soort zijn geen gegevens uit het NEM beschikbaar over absolute aantallen. Op basis van NEM-VTT (NEM-Vleermuis transect tellingen) zijn sinds 2013 wel trends berekend. Hieruit blijkt dat de trend in aantallen van de rosse vleermuis een matige toename vertoont.

Watervleermuis

De watervleermuis komt met name in de lager gelegen delen (west en noord Nederland) algemeen voor en op de hogere gronden daar waar waterpartijen aanwezig zijn (zoals rivieren, beken en kanalen). Van de watervleermuis zijn redelijk veel waarnemingen bekend in de periode tussen 2010 en 2015 (NDFF, 2010-2015). Deze relatief hoge aantallen zijn conform verwachting gezien de beschikbare hoeveelheid leefgebied met bomen en veel water. Er zijn in (de omgeving van) het plangebied nauwelijks waarnemingen tussen 2015 en 2022 gedaan (NDFF, 2015-2022). Mogelijk is dit het gevolg van een lage onderzoeksinspanning en/of -frequentie in de jaren erna aangezien vleermuisonderzoek niet ieder jaar wordt uitgevoerd. Daarom betekent dit gegeven niet per se een afname in aantallen. Voor de watervleermuis worden de aantallen geschat op 25.000 (15.000-50.000) individuen. De populatieomvang in de perioden 1986-1994 en 2015-2019 is vergelijkbaar. De staat van de populatiegrootte wordt voor deze soort daarom ook als gunstig beoordeeld.

Voor de watervleermuis zijn uitsluitend gegevens van wintertellingen beschikbaar. Het blijkt dat de trend van de watervleermuis tussen 2006 en 2018 stabiel was. Aangezien dit wintertellingen betreffen is niet duidelijk hoe de wintertellingen de veranderingen in populatiegrote weergegeven. Daarom wordt de trend in aantallen voor de watervleermuis beoordeeld als onbekend of stabiel. Uit het kennisdocument van BIJ12 voor de watervleermuis blijkt dat de landelijke trend x is.

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis komt ook verspreid over Nederland voor maar niet in grote aantallen. Van de gewone grootoorvleermuis zijn slechts enkele waarnemingen bekend in de omgeving van het plangebied (NDFF, 2010-2022). Deze lage aantallen zeggen in dit geval weinig, aangezien deze soort relatief moeilijk waar te nemen is door onder andere de zachte echolocatiegeluiden. Daardoor ligt een onderschatting van aantallen op de loer. De omvang van de populatie gewone grootoorvleermuis wordt geschat op 11.000 (6.000-11.000). Op basis van het NEM-wintertellingen blijkt sprake van een toename in populatieomvang (verdubbeling sinds 1986). De staat van de populatiegrootte wordt daarom als gunstig beoordeeld.

Uit gegevens van het NEM-meetprogramma wintertellingen zijn trends in aantallen berekend. Voor de gewone grootoorvleermuis zijn uitsluitend gegevens van wintertellingen beschikbaar. De trend van de gewone grootoorvleermuis is sinds 2000 stabiel op basis van NEM-wintertellingen (BIJ12, 2017). De laatste 10 jaar is echter sprake van een afname. Aangezien de gewone grootoorvleermuis kleine afstanden aflegt tussen zomer- en winterleefgebied wordt wel aangenomen dat de winterdata representatief zijn voor de zomerpopulatie. De trend in aantallen is daarom beoordeeld als verslechterend.

Geconcludeerd wordt dat op landelijk, regionaal en lokaal niveau (plangebied) de staat van instandhouding van de poelkikker hetzelfde is. De populatieomvang, het verspreidingsgebied en de kwaliteit van het worden beoordeeld als stabiel.

3.4 Effect op SVI Habitatsoorten

Er is nagenoeg geen informatie bekend met betrekking tot de staat van instandhouding op lokaal en regionaal niveau van de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis.

Door het gebrek aan data betreffende voorkomen van de verschillende boombewonende soorten in het plangebied is het effect op de staat van instandhouding in de tijd (actueel, korte termijn, eind bouwfase en nabije toekomst) voor alle boombewonende soorten tezamen beoordeeld. Voor het beoordelen van de SVI op lokaal, regionaal en landelijk niveau is wel een differentiatie gemaakt naar soorten, gezien de beschikbaarheid van voldoende gegevens van deze soorten in het NEM. Op basis van de beschikbare informatie is het mogelijke effect van de activiteit op de gunstige staat van instandhouding (SVI) beoordeeld.

In tabel 6.4 wordt deze voor onderhavige activiteit beoordeeld. Deze beoordeling is uitgevoerd volgens de beoordelingsmethodiek van de Zoogdierverseniging (Limpens & Schillemans, z.d.). De staat van instandhouding wordt aan de hand van de volgende criteria beoordeeld:

- Populatiegrootte;
- Verspreidingsgebied;
- Beschikbaar habitat.

Zoals beschouwd zijn op landelijk niveau gegevens van de huidige situatie en trends van populatiegrootte, verspreidingsgebied en beschikbaar habitat niet altijd zeker. Op regionaal en lokaal niveau is dat helemaal het geval.

Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling is in het veld vastgesteld dat 15 te kappen bomen met holtes potentieel geschikt zijn als mogelijke verblijfplaatsen. Hiervoor is in overleg met de provincie Drenthe bepaald dat met 30 kasten gecompenseerd wordt. Om een ecologische plus te

realiseren zijn 20 kasten meer opgehangen. De kasten zijn eind juli opgehangen in het plangebied. Er is door de werkzaamheden geen sprake van aantasting van essentiële vliegroutes of foerageergebied door de werkzaamheden.

Aangezien de functionaliteit van het leefgebied door genoemde maatregelen wordt gewaarborgd is de verwachting dat de populatiegrootte, verspreiding en kwaliteit van het leefgebied op alle schaalniveaus ten gevolge van de activiteit niet afneemt en in de toekomst mogelijk zelfs toeneemt vanwege de ruime compensatie van verblijfplaatsen. Alleen bij de start van de werkzaamheden kan op korte termijn een beperkt negatief effect optreden, ten gevolge van het verloren gaan van bomen met potentiële verblijfplaatsen.

Ten gevolge van de werkzaamheden worden sloten gedempt. Hierdoor kan leefgebied, zowel voortplantingshabitat als overwinteringshabitat, van de poelkikker verloren gaan. Er is een habitatgeschiktheidsbeoordeling van het plangebied uitgevoerd voor de poelkikker. Door het bemonsteren van de sloten is getracht een beeld van de aantallen in het plangebied te krijgen. Er zijn geen exemplaren aangetroffen. Aangenomen wordt dat de soort in lage aantallen aanwezig is in het plangebied.

Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling is bepaald welk deel van het leefgebied wordt aangetast ten gevolge van het dempen van sloten.

De dispersieafstand van de poelkikker bedraagt 500 m (BIJ12, 2017). Op basis van de dispersieafstand is het aandeel aan geschikte watergangen (uitgedrukt in m¹) binnen de dispersieafstand van de te dempen sloten bepaald. Uitsluitend de te dempen watergangen in het noordelijke deel van het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor de poelkikker. In tabel 6.6 is de procentuele afname in leefgebied bepaald door de activiteit. In figuur 6.4 is het leefgebied aangeduid ten opzichte van de te dempen watergangen.

3.5 Conclusie

Met de huidige compensatie (permanente voorzieningen en verbindend habitat) wordt de (gunstige) staat van Instandhouding, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor alle soorten in het plangebied als voldoende/gematigd positief ingeschat.

Doordat verblijfplaatsen in de eerste fase van het project verloren gaan, blijkt dat de Staat van Instandhouding op de (zeer) korte termijn als gematigd negatief kan worden beschouwd. Echter, bij het einde van de realisatiefase en de nabije toekomst kan naar verwachting de gunstige staat worden geborgd en zelfs bevorderd (mits aan de voorwaarden wordt voldaan, zoals borging en realisatie overmaakt aan verblijfplaatsen).

Hiermee wordt voldaan aan de criteria uit artikel 1 sub i van de Europese Richtlijn van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG; hierna: de Habitatrichtlijn), voor zover thans van belang, waarin is bepaald dat de staat van instandhouding van een soort als gunstig wordt beschouwd wanneer:

- de betrokken soort blijft nog steeds een levensvatbare component in de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven, en;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Doordat circa 1.350 m¹ aan leefgebied van de poelkikker in watergangen verloren gaat is een compensatie nodig (zie hoofdstuk 5.5 Activiteitenplan). Dit wordt gerealiseerd door het aanleggen van nieuwe watergangen. Door het aanleggen van NVO's wordt extra leefgebied gerealiseerd wat resulteert in een groene plus voor het gebied en de poelkikker. Er zal een voldoende grote habitat ontstaan en blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden

3.6 *Staat van instandhouding 3.10 Wnb soorten*

Geconcludeerd wordt dat van de steenmarter op landelijk, regionaal en lokaal niveau (plangebied) de staat van instandhouding hetzelfde is. De populatieomvang en het verspreidingsgebied zijn als gunstig beoordeeld en de kwaliteit van het leefgebied als stabiel of gunstig.

Geconcludeerd wordt dat van de grote modderkruiper de SVI op regionaal en lokaal niveau mogelijk afwijkt van het landelijke beeld. Vanwege het ontbreken van voldoende gegevens is dit niet met zekerheid vast te stellen. De huidige populatieomvang, het verspreidingsgebied en de kwaliteit van leefgebied worden daarom als onbekend dan wel stabiel tot ongunstig beoordeeld.

De trend in populatieomvang, het verspreidingsgebied en de kwaliteit van leefgebied wordt als onbekend dan wel stabiel tot verslechterend beoordeeld.

Geconcludeerd wordt dat van de grote bosmuis op landelijk, regionaal en lokaal niveau (plangebied) de staat van instandhouding hetzelfde is. De populatieomvang, het verspreidingsgebied en de kwaliteit van het worden beoordeeld als gunstig.

Geconcludeerd wordt dat van de waterspitsmuis op landelijk, regionaal en lokaal niveau (plangebied) de staat van instandhouding hetzelfde is. De populatieomvang, het verspreidingsgebied en de kwaliteit van worden ook beoordeeld als gunstig.

3.7 *Effect op SVI 3.10 soorten*

Ten gevolge van de werkzaamheden wordt leefgebied aangetast (zoals struweel) waar verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn.

Op basis van de omvang van het potentiële leefgebied in (de omgeving van) het plangebied en het aandeel aangetast leefgebied door de werkzaamheden is een inschatting gemaakt van het effect van de activiteit op de staat van instandhouding.

Binnen de dispersieafstand van de werkzaamheden is de omvang van het potentiële leefgebied circa 160 ha. Hierbij zijn tussenliggende open gebieden (zoals open grasland) buiten beschouwing gelaten aangezien hier geen verblijfplaatsen te verwachten zijn. Door de activiteit wordt circa 0,1 ha leefgebied aangetast, met name door het rooien van struweel. Dit komt neer op een afname van maximaal 0,1 % van het totale leefgebied. Gezien de beperkte zeer beperkte afname in leefgebied en de voorgenomen compensatie van het ongeschikte leefgebied is een significant effect op de SVI van de steenmarter uitgesloten.

Ten gevolge van de werkzaamheden worden sloten gedempt. Hierdoor kan leefgebied verloren gaan van de grote modderkruiper.

Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling blijkt in de te dempen sloten potentieel leefgebied van grote modderkruiper aanwezig te zijn. Aangezien er slechts enkele waarnemingen bekend zijn in

de omgeving van het plangebied wordt ervan uitgegaan dat de soort in lage aantallen aanwezig is. Bovendien is de soort tijdens de inventarisatie met een schepnetbemonstering niet aangetroffen.

Het bepalen van het aantal individuen en de afname ervan ten gevolge van de activiteit in het plangebied is niet mogelijk omdat geen goede aantalsinschatting gemaakt kan worden op basis van de bekende gegevens. Wel kan worden berekend welk deel van het potentiële leefgebied wordt aangetast door het dempen van sloten. Op basis daarvan kan het effect op de SVI bepaald worden.

De dispersieafstand van de grote modderkruiper bedraagt 1 tot 3 km (BIJ12, 2021). Aangezien in het plangebied en de omgeving barrières zoals stuwen aanwezig zijn wordt uitgegaan van een veel kleinere dispersieafstand van 500 m. In het plangebied deel is sprake van circa 13.000 m¹ leefgebied.

Doordat circa 1.350 m¹ aan geschikt leefgebied in watergangen verloren gaat is een compensatie nodig (zie hoofdstuk 5.5 activiteitenplan). Deze wordt gerealiseerd door het aanleggen van nieuwe watergangen. Door het aanleggen van NVO's wordt extra leefgebied gerealiseerd wat resulteert in een groene plus voor het gebied en de grote modderkruiper.

Ten gevolge van de werkzaamheden wordt mogelijk struweel (zoals bramen) verwijderd waar verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn.

Er is geen nader onderzoek naar aanwezigheid van de grote bosmuis in het plangebied uitgevoerd. Op basis van de omvang van het potentieel leefgebied (in de omgeving) van het plangebied is een inschatting gemaakt van het effect op de staat van instandhouding.

De omvang van aangetast leefgebied bedraagt maximaal 0,1 ha. Hierin leven 1 tot 6 individuen, afhankelijk van de geschiktheid van het leefgebied. Het geschikte leefgebied binnen de dispersieafstand omvat 120 ha. Hierin leven 120 tot 7.200 individuen. Dit resulteert in een afname in aantallen door de activiteit van 0,8%. Gezien de beperkte zeer beperkte afname (0,08%) in aantallen in (de omgeving van) en de voorgenomen compensatie van het aangetaste leefgebied is een significant effect op de SVI van de grote bosmuis uitgesloten.

Ten gevolge van de werkzaamheden wordt leefgebied aangetast. Er worden watergangen gedempt en er wordt rietland aangetast.

Op basis van het aandeel potentieel leefgebied in (de omgeving van) het plangebied is het effect op de staat van instandhouding van de waterspitsmuis bepaald. De benodigde omvang van het leefgebied per individu is afhankelijk van de mate van geschiktheid van het leefgebied. Uit deze bepaling blijkt dat er een afname van 12% van het leefgebied plaatsvindt. Doordat circa 2.000 m¹ aan geschikt leefgebied in watergangen en langs rietruigte verloren gaat dient een compensatie verricht te worden. Deze wordt gerealiseerd door het aanleggen van nieuwe watergangen en NVO's.

3.8 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of

specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.